

Tyresö kommun

Marika Lyman

marika.lyman@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2013-05-07

1 (6)

Diarienummer

2013/BUN 0101 84

Behovsanalys av grundskoleplatser i området Trollbäcken

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att i samråd med fastighetsenheten utarbeta förslag på alternativa lösningar på byggnation för de behov som har identifierats inför höstterminen 2014 och framöver. Lösningen ska vara flexibel för att kunna växla mellan behov över tid och utifrån ett helhetsperspektiv.

Anita Brynje
Förvaltningschef

Marika Lyman
Utredare

Beskrivning av ärendet

Volymprognosen för 2013 visar att Tyresö kommun har ett generellt överskott av lokalyta för grundskoleverksamhet. Detta gäller inte området Trollbäcken som har ett mycket högt söktryck till områdets skolor.¹ Inför hösten 2013 startar Kumla skola och Fornuddens skola varsin ny förskoleklass. Enligt befolkningsprognosen väntas elevunderlaget öka i området. Vid Fornuddens skola har en av paviljongerna (Udden) blivit angripen av svartmögel. Utöver detta finns ytterligare två inhyrda paviljonger som är i behov av renovering.

Paviljong Udden utrymdes under senhösten 2012. Udden rymde två klassrum där en förskoleklass och fritids höll till. Fritids har flyttats till en av de andra paviljongerna som tidigare var tomställd. Förskoleklassen använder idag en lokal som tidigare nyttjades för en del av fritidsverksamheten. Paviljong Udden ska rivas och behöver ersättas för att Fornuddens skola ska behålla sin elevkapacitet. Området Trollbäcken har ett högt söktryck och ett beslut om byggnation behöver ta hänsyn till detta.

Även organisationen bör ses över för att bli effektivare. Det uppstår dränage på elever från årskurs 4-6, då elever byter skola till framförallt Nyboda skola och Kunskapsskolan i Stockholms kommun. Detta gör att klasserna tunnas ut på mellanstadiet. Enligt skollagen är organiseringen något som ligger i rektors ansvar. Under ett och samma rektorsområde finns två grundskolor; Sofiebergsskolan och Fornuddens skola. Sofiebergsskolan är i dagsläget en F-5 skola och beslut har tagits i Kommunstyrelsen om en ny detaljplan för att kunna bygga ut och inrymma även årskurs 6. Projekten bör ses i en samlad bild för området.

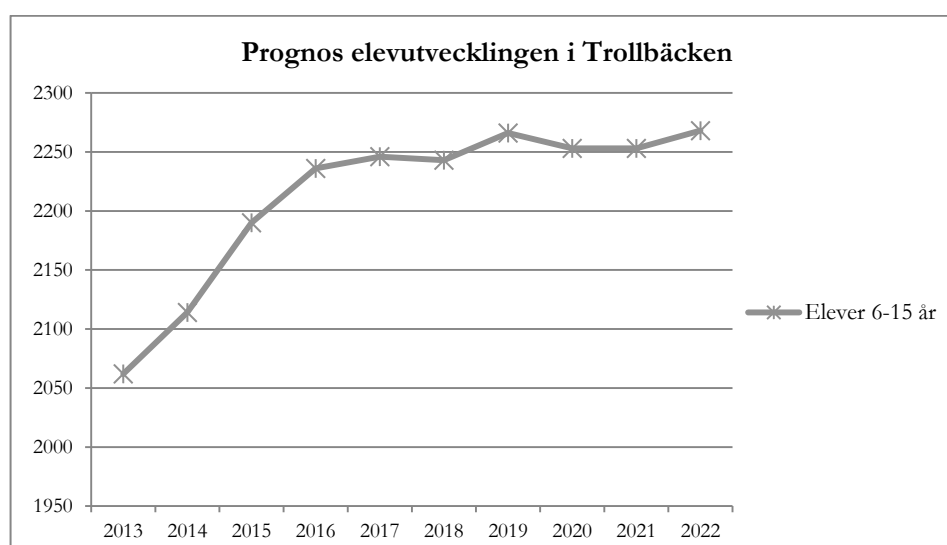
¹ Skolor i området: Fornuddens skola (F-6), Sofiebergs skola (F-5), Hanvikens skola (F-6) och Kumla skola (F-9).

Beskrivning av ärendet

Prognos - elevutvecklingen i Trollbäcken (inkl. Lindalen)

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
6 år	227	236	237	226	205	189	209	218	216	217
7-9 år	651	661	687	723	726	694	645	620	632	661
10-12 år	611	628	644	664	676	702	735	732	699	650
13-15 år	573	589	622	623	639	658	677	683	706	740
Totalt:	2062	2114	2190	2236	2246	2243	2266	2253	2253	2268

Källa: Kommunens befolkningsprognos, mars 2013

Under perioden 2013-2021 förväntas antalet elever i åldern 6-15 år öka i området Trollbäcken. Ökningen förväntas bli 206 elever på totalen om man jämför ingångsvärdet 2013 med utgångsvärdet 2022. Den största ökningen förväntas ske i åldersgruppen 13-15 år (högstadiet). Ökningen förväntas ske över hela perioden. I åldersgruppen 7-9 år (lågstadiet) ökar antalet elever fram till 2017 för att därefter sjunka fram till 2020. Antalet elever i åldersgruppen 10-12 år (mellanstadiet) ökar stadigt fram till och med 2019 för att därefter sjunka. Det totala elevunderlaget ökar fram till 2019 för att därefter ligga relativt konstant. Den största ökningen kommer enligt prognosen att ske de första 3-4 åren.

Skolmarknaden

Befolkningsprognosen ovan anger hur många barn som förväntas bo inom de tre rektorsområdena i Trollbäcken. Prognosen anger inte hur många elever som faktiskt kommer att välja skolgång inom området. Det är inte möjligt att förutspå huruvida vårdnadshavare väljer att placera sina barn i en skola inom det egna området eller inom en enskild verksamhet. Eftersom vårdnadshavare är fria att välja skola finns det alltid en sannolikhet att valet av skolgång blir i annat område eller till en fristående skola. Något som är relativt förutsägbart i analysen är att vårdnadshavare till barn i yngre åldrar tenderar att välja skola utifrån geografiskt läge (närhetsprincipen), vilket spelar en mindre roll högre upp i åldrarna. Utifrån erfarenhet från andra år väljer ca 5 % (ca 80 stycken)² låg- och mellanstadieelever från Trollbäcken att gå i skola i annan kommun eller fristående skolor utanför Tyresö. Motsvarande gäller för ca 19 % (110 stycken) av Trollbäckens högstadieelever.

Platstillgång

Platstillgången baseras på vilken maxkapacitet av elever som skolorna i Trollbäcken har. Maxkapaciteten baseras i sin tur på antalet klassrum, dess ventilation, yta och övriga lagkrav. Det ger ett snitt på ca 25 elever per klassrum. Detta ger ett riktvärde, men är ingen absolut sanning.

När befolkningsprognosen (med hänsyn till Trollbäckens elever som väljer skolor i annan kommun) ställs i förhållande till platstillgången i Trollbäckens skolor väntas ett ansträngt läge uppstå på låg- och mellanstadiet redan 2013 och ett underskott år 2014. Enligt prognosen kan underskottet bli som mest 90 platser år 2017.

Prognosen för platstillgången på högstadiet ger ett underskott redan 2013 på ca 30 platser. Analysen har dock inte tagit hänsyn till elevströmmar som sker mellan kommunens skolor. Här bör en djupare analys göras för att säkerställa hur elevströmmarna går och vilka slutsatser som går att göra utifrån det.

² Utifrån uppgifter från totalt elevunderlag i Trollbäcken enligt prognos 2012 jämfört med antal elever som sökt sig till skolor utanför kommunen.

Nuläge, rektorsområdet Fornuddens skola och Sofiebergs skola

Fornuddens skola ligger i västra Trollbäcken och är en F-6 skola. Skolan är tvåparallellig i förskolan, årskurs 1, 3 och 6. Resterande klasser har tre parallella klasser, vilket sammantaget betyder 17 klasser. Skolan har en maxkapacitet på 440 elever enligt hyreskontraktet. Med hänsyn taget till den pedagogiska situationen är kapaciteten närmre 420 elever. Den 15 februari 2013 hade Fornuddens skola 370 inskrivna elever. Sofiebergsskolan ligger i södra Trollbäcken och är en enparallellig F-5 skola. Skolan har en kapacitet på ca 175 elever. Skolan har sju klassrum. Den 15 februari 2013 hade skolan 157 elever. Anledningen till att skolorna ser ut att ha lediga platser är att inte alla årskurser har fulla klasser. Ett högt söktryck finns till förskoleklasserna och de lägre skolåren, däremot inte till åk 4-6, där lediga platser finns. Inför åk 4 väljer många elever att byta skola utanför området men i stort sett inga nya tillkommer.

Ämnessalar

Fornuddens skola delar hemkunskapssal med Kumla skola. Slöjd och idrottssal delas med Sofiebergsskolan. Skolan saknar idag en musiksäl. Musikundervisning sker idag i en lokal som inte är ändamålsenlig, vilket även är fallet för Sofiebergsskolan.

Paviljonger

På Fornuddens skola står tre paviljonger. Två är inhyrda och den tredje (Udden) ägs av kommunen.

Parallella projekt som påverkar projektet Udden

Det finns sedan tidigare ett beslut från barn- och utbildningsnämnden att bygga om alla skolkök till tillagningskök. Ett beslut är även taget i kommunstyrelsen den 19 februari 2013 (Dnr 2012 KSM 0260 214) om antagande av detaljplan för utökning av Sofiebergsskolans skolgård. Planens syfte är att möjliggöra byggnation av ett tillagningskök samt utökning av matsalen och antalet klassrum. Detta för att kunna inrymma årskurs 6 i skolan. Byggprocessen påverkas av att matsalen är K-märkt. Kommunens fastighetsavdelning har arbetat på ett förslag om utökning av ytor, men byggnationen bedöms bli kostnadsdrivande. Projekten bör ses i en samlad bild för området.

Behov till hösten 2013

Det ökade behovet till höstterminen 2013 bedöms framförallt vara att kunna ta emot fler elever i lågstadieålder. Till höstterminen 2013 startar därför två nya förskoleklasser. En på Fornuddens skola och en på Kumla skola. Platstillgången bedöms därför vara säkerställt på låg- och mellanstadiet i Trollbäcken. Inför höstterminen 2014 ökar behovet ytterligare och åtgärder bör därför vidtas.

Bedömning

I kommunen som helhet finns grundskoleplatser för att täcka kommunens behov över tid. Med hänsyn till upptagningsområdet för Trollbäckens skolor väntas en brist på platser i förskoleklass och låg- och mellanstadiet. Söktrycket är idag stort på skolorna i Trollbäcken. På Fornuddens skola behöver paviljong Udden ersättas. Att ersätta även inhyrda paviljonger blir på sikt mer kostnadseffektivt, varför denna lösning bör prioriteras vid en nybyggnation. För att bibehålla samma kapacitet som idag bedöms behovet vara 5 klassrum, med tillhörande gruppum, samt musikal och lärarrum. Med denna lösning kommer fritids att dela lokaler med skolan och musikal kan samnyttjas med Sofiebergsskolan. Med tanke på volymprognosen bör kommunen satsa på att inte enbart bevara kapaciteten utan även utöka skolans kapacitet med ca 50 elever (två klassrum). Även organisationen bör ses över för att bli effektivare. Det uppstår dränage på elever från årskurs 4-6, då elever byter skola till framförallt Nyboda skola och Kunskapsskolan i Stockholms kommun. Detta gör att klasserna tunnas ut på mellanstadiet. Enligt skollagen är organiseringen något som ligger i rektors ansvar. Fortsatta diskussioner om organisationen kommer att föras mellan förvaltningen och rektorsenheten för att nyttja lokaler och resurser på effektivaste sätt. Barn- och utbildningsförvaltningen och fastighetsenheten bör gemensamt utarbeta ett konkret förslag till nybyggnation inom rektorsenheten Fornudden – Sofieberg.